

**KAMU KURUM VE KURULUŞLARININ
YURTDIŞI TEŞKİLATI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Kanun Hük. Kar. nin Tarihi : 13/12/1983 No : 189
Yetki Kanununun Tarihi : 17/6/1982 No : 2680
Yayımlandığı R.G. Tarihi : 14/12/1983 No : 18251 (Mük.)
V. Tertip Düsturun Cildi : 23 Sh. : 547

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Tanımlar

Amaç:

Madde 1 – Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışı teşkilatının kurulmasına, görevlerine, yetkilerine, idaresine ve merkezle olan ilişkilerine ait esasları düzenlemektir.

Tanımlar:

Madde 2 – Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanması bakımından, Kararnamede yer alan başlıca tabir ve terimler aşağıda tarif edilmiştir.

a) Kamu kurum ve kuruluşları; hukuki statüleri ne olursa olsun bir kamu görevi veya belirli kamu hizmetlerini yapmak üzere kurulan, Devlet kuruluşlarıdır.

b) Yurtdışı Teşkilatı; kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışında devamlı veya geçici görev yapan, dış temsilcilik niteliği taşıyan veya taşımayan bütün kuruluşlarıdır.

c) Dış temsilcilik; diplomatik temsilciliklerle konsolosluklardır.

d) Diplomatik temsilcilik; büyükelçilik, daimi temsilcilik, temsilcilik, elçilik, ortaelçilik, büyükelçilik ve elçilik büroları ve daimi maslahatgüzarlıklarıdır.

e) Konsolosluk, başkonsolosluk, konsolosluk, muavin konsolosluk, konsolosluk ajanlığı ve büyükelçilik konsolosluk şubeleri ile fahri başkonsolosluk ve fahri konsolosluklardır.

f) Misyon şefi; diplomatik temsilciliklerin, büyükelçi, daimi temsilci, temsilci, elçi, ortaelçi, maslahatgüzar ünvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

g) Konsolosluk şefi; konsoloslukların, başkonsolos, konsolos, muavin konsolos, konsolosluk ajanı, fahri başkonsolos, fahri konsolos ünvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

h) İhtisas birimleri; dış temsilciliklerin bünyesinde çalışan ve Dışişleri Bakanlığı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına mensup memur ve diğer görevlilerden meydana gelen birimlerdir.

i) Dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatı; kamu kurum ve kuruluşlarının dış temsilcilik veya ihtisas birimi niteliğini taşımayan yurtdışı teşkilatıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yurtdışı Teşkilatının Kurulması

Yurtdışı teşkilatı kurulmasında ilke:

Madde 3 – Yurtdışı teşkilatı kurma yetkisi, kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarında belirtilir; teşkilat kanunlarında böyle bir yetki bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları yurtdışı teşkilatı kuramaz.

Sürekli yurtdışı teşkilatı kurulmasında usul:

Madde 4 – Sürekli yurtdışı teşkilatından;

a) Dış temsilcilikler, Dışişleri Bakanlığının,

b) İhtisas birimleri ile dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatı ilgili kamu kurum ve kuruluşunun, teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kurulur veya akredite edilir, kaldırılır, birleştirilir veya değiştirilir.

Geçici yurtdışı teşkilatı kurulmasında usul:

Madde 5 – Geçici özel diplomatik temsilcilikler Bakanlar Kurulu Kararı; geçici ihtisas birimleri ve dış temsilcilik niteliği taşımayan geçici yurtdışı teşkilatı ortak kararname ile kurulur. Yabancı bir ülkede Türkiye'nin menfaatlerini koruyan bir devletin o ülkedeki temsilciliklerinde geçici olarak temsilci görevlendirilmesi ortak kararname ile olur.

Geçici yurtdışı teşkilatı, görev veya hizmet süresi bitince kaldırılır.

Geçici yurtdışı teşkilatının görev veya hizmet sürelerinin uzatılması birinci fıkrada belirtilen usule tabidir.

Kararnamelerde yer alacak hususlar:

Madde 6 – Bir yurtdışı teşkilatı kurulurken, bu teşkilatın 2 nci maddede gösterilen tanımlar bakımından niteliği, kurulacağı yer, görevleri, yer itibariyle görev alanı, bağlı veya ilgili olacağı misyon, konsolosluk şefliği ve geçici olanların süresi, ilgili Bakanlar Kurulu kararında veya ortak kararnamede belirtilir.

İKİNCİ KISIM

Görevler, Görevliler ve Yetkiler

BİRİNCİ BÖLÜM

Yurtdışı Teşkilatına İlişkin Görevler

Dış Temsilciliklerin görevleri:

Madde 7 – Yurtdışı teşkilatından;

a) Elçilik niteliğindeki dış temsilciliklerin görevleri şunlardır:

- 1) Kuruldukları veya akredite edildikleri Devlet nezdinde Türkiye Cumhuriyetini temsil etmek,
- 2) Türkiye Cumhuriyetinin ve vatandaşlarının, hak ve menfaatlerini korumak ve takip etmek,
- 3) Nezdinde buldukları veya akredite edildikleri Devletlerin hükümetleri ve ilgili kuruluşları ile gerekli temas ve görüşmeleri yapmak,
- 4) Görevleri ile ilgili bilgileri toplamak, değerlendirmek ve sonuçları ile birlikte merkeze iletmek,

- 5) Türkiye Cumhuriyeti ile nezdinde buldukları veya akredite edildikleri Devlet arasında dostluk ilişkileri kurulmasına ve siyasi, askeri, ekonomik, kültürel, ilmi ve diğer alanlardaki ilişkilerin geliştirilmesine çalışmak,
- 6) Bakanlar Kurulu, Dışişleri Bakanlığı ve ilgili bakanlıklar tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.
- b) Daimi temsilciliklerin ve temsilciliklerin görevleri şunlardır:
- 1) Milletlerarası kuruluşlarda Türkiye Cumhuriyetini temsil etmek, Devletin menfaatlerini korumak ve takip etmek,
 - 2) Bu kuruluşlar ile temas ve görüşmeler yapmak, kuruluşlardaki gelişme ve eğilimler hakkında bilgi toplamak, değerlendirmek ve sonuçları ile birlikte merkeze iletmek,
 - 3) Kuruluşlar ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki münasebetleri geliştirmek,
 - 4) Bakanlar Kurulu, Dışişleri Bakanlığı ve ilgili bakanlıklar tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek,
- c) Konsolosluklar, buldukları ülkelerde Türkiye Cumhuriyetinin ve vatandaşlarının hak ve menfaatlerini korurlar ve bunlarla ilgili idari, ticari ve hukuki işlemleri yürütürler.
- d) İhtisas birimleri, kendi alanlarındaki görevlerle, bağlı oldukları kamu kurum ve kuruluşları misyon ve konsolosluk şeflerince kendilerine verilen görevleri yerine getirirler.
- e) Dış temsilcilik niteliğini taşımayan yurtdışı teşkilatı; kuruluş amaçlarına uygun olarak, bağlı oldukları kurum ve kuruluşlarca verilen görevleri yaparlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Memur ve Diğer Görevliler

Dış Temsilciliklerdeki memur ve diğer görevliler:

Madde 8 – Diplomatik temsilciliklerdeki memur ve diğer görevliler aşağıda gösterilen ünvan veya nitelikleri taşıyan personelden meydana gelir:

- a) Dışişleri Bakanlığına mensup diplomatik statüye haiz büyükelçi, daimi temsilci, daimi temsilci yardımcısı, temsilci, elçi, ortaelçi, maslahatgüzar, elçi müsteşar, birinci müsteşar, müsteşar, hukuk müşaviri, başkatip, ikinci katip, üçüncü katip, ataşe ve ataşe yardımcıları,
 - b) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına mensup diplomatik statüye haiz daimi temsilci yardımcısı, müşavir, müşavir yardımcısı, ataşe ve ataşe yardımcıları,
 - c) Diplomatik statüye haiz olmayan idari teknik ve hizmetli personel.
- Konsolosluktaki memur ve diğer görevliler aşağıda gösterilen ünvan veya nitelikleri taşıyan personelden meydana gelir.
- a) Konsolosluk memuru statüsündeki başkonsolos, başkonsolos yardımcısı, konsolos, muavin konsolos, konsolosluk ajanı, ataşeler,
 - b) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına mensup konsolosluk memuru statüsündeki ataşeler ve ataşe yardımcıları,
 - c) Konsolosluk memuru statüsünde olmayan idari, teknik ve hizmetli personel.

Dış Temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatındaki memur ve diğer görevliler:

Madde 9 – Dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatının memur ve diğer görevlileri, kadrolarında gösterilen ünvanları taşıyan memurlarla diğer görevlilerden meydana gelir.

Yurtdışı görevlere atamalar:

Madde 10 – Yurtdışı teşkilatına atamalar, 23/4/1981 tarih ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne ilişkin Kanunda gösterilen usullere göre yapılır.

Bakanlık ilgili kuruluşlarının yurtdışı teşkilatına personel ataması ilgili Bakanın teklifi üzerine ortak kararname ile yapılır.

Yurtdışı görevlere atanacaklarda aranacak nitelikler:

Madde 11 – Yurtdışı teşkilatında bir göreve atanacak memurların gerekli ve yeterli mesleki bilgi, yabancı dil bilgisi ve temsil yeteneğine sahip olmaları ve yurt dışında görevlendirilmek bakımından olumlu sicil almış olmaları gereklidir.

(**Değişik:14/1/1988 - KHK - 311/11 md.**) Bu nitelikler ve bunların tesbiti ile ilgili hususlar Başbakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yurtdışı Teşkilatının Yönetimi ile ilgili Esaslar

Yurtdışı teşkilatı arasındaki ilişkiler:

Madde 12 – Misyon ve konsolosluk şefleri kendilerine bağlı olarak kurulan yurtdışı teşkilatındaki memur ve diğer görevlilerin amiridir; bu sıfatla söz konusu memur ve diğer görevliler üzerinde amirin sahip bulunduğu bütün yetkileri kullanırlar.

Misyon şefleri; askeri ataşelerin sicil amiri olmayıp bunlarla ilişkileri özel mevzuat esaslarına göre düzenlenir.

Misyon ve konsolosluk şefleri, dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatı üzerinde aşağıdaki yetkilere sahiptir:

- Bu teşkilatın teftiş veya denetlemelerini yetkili makam ve mercilerden ister, denetler veya denettirebilir.
- Bu teşkilatın yöneticilerinden bilgi ve görüş ister.
- İhtiyaç duyulması halinde, bu teşkilatın yöneticilerini toplantıya çağırır.

İhtisas birimleri ve dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatının yöneticileri:

Madde 13 – Bir dış temsilcilik bünyesinde aynı kamu kurum veya kuruluşuna bağlı birden fazla görevli bulunması halinde, bunlardan hangisinin ihtisas biriminin yöneticisi olacağı ilgili kamu kurum veya kuruluşunca belirlenir.

Bir kamu kurum ve kuruluşunun aynı coğrafi görev alanı içinde dış temsilcilik niteliği taşımayan birden fazla yurtdışı teşkilatı bulunması halinde, bunlardan birisi, ilgili oldukları misyon veya konsolosluk şefine muhatap olacak şekilde görevlendirilir.

Misyon ve konsolosluk şefliklerine vekalet:

Madde 14 – Bir misyon veya konsolosluk şefinin görevinden geçici veya sürekli olarak ayrılması halinde misyon veya konsolosluk şefliğine Dışişleri Bakanlığınca belirlenecek bir görevli vekalet eder.

Protokolle ilgili esaslar:

Madde 15 – Diplomatik temsilciliklerde diplomatik statüyü; konsolosluklarda konsolosluk memuru statüsünü haiz personel ile ilgili protokol esasları Dışişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yurtdışı teşkilatı ile merkez arasındaki yazışmalar:

Madde 16 – Yurtdışı teşkilatı ile merkez arasındaki yazışmalarda aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Bir misyon veya konsolosluk şefine bağlı yurtdışı teşkilatı ile merkez arasındaki yazışmalar, ilgili misyon veya konsolosluk şefi aracılığı ile yapılır. Askeri ataşeler ile özel görevlilere dair düzenlemeler saklıdır.

b) Dışişleri Bakanlığına doğrudan bağlı bulunan dış temsilciliklerin misyon ve konsolosluk şefleri, ihtisas birimlerinin kendileri aracılığı ile gönderecekleri yazıları, ilgili kamu kurum veya kuruluşlarına intikal ettirirler. Ancak, bunlardan gerekli gördüklerinin bir örneğini Dışişleri Bakanlığına da gönderebilirler.

c) Dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı teşkilatı merkezde bağlı buldukları kamu kurum ve kuruluşları ile doğrudan yazışabilirler. Ancak bunlar, irtibatlı olduğu misyon ve konsolosluk şeflerini ilgilendiren yazıların birer suretini kendilerine göndermek veya vermekle yükümlüdürler.

d) Yurtdışı teşkilatı ile merkez arasındaki haberleşme ve yazışmalara ilişkin diğer hususlar bir yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Fahri Başkonsolosluk ve Fahri Konsolosluklar:

Madde 17 – Fahri başkonsolosluk ve fahri konsolosluklarla ilgili konular, Dışişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Tüzük ve yönetmelikler:

Madde 18 – Bu Kanun Hükümünde Kararname ile çıkarılması öngörülen tüzük ve yönetmelikler, Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Yönetmelikler Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konur. Bu yönetmelikler Resmi Gazete ile yayımlanır.

Genelgeler:

Madde 19 – Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanması ile ilgili genelgeleri yayınlamak yetkisi Başbakanlığın onayını alarak Dışişleri Bakanlığına aittir. Diğer kamu kurum ve kuruluşları kendi görev alanlarını ilgilendiren konularda yurtdışı teşkilatına Başbakanlığın onayını alarak genelge yayınlatabilirler ve Dışişleri Bakanlığına bilgi verirler.

Yürürlükten kaldırılan ve saklı tutulan hükümler:

Madde 20 – 17 Mayıs 1969 tarih 1173 sayılı Kanunun, bu Kanun Hükümünde Kararname ile düzenlenmeyen konulara ve milletlerarası kuruluşlarla ilişkilerin yürütülmesine ait hükümleri saklıdır.

Yukarıda saklı tutulan hükümler hariç 1173 sayılı Kanunun ve ilgili diğer kanunların bu Kanun Hükümünde Kararnameye aykırı olan hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut yurtdışı teşkilatının yeniden düzenlenmesi:

Geçici Madde 1 – Mevcut yurtdışı teşkilatı bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde bu Kanun Hükümünde Kararname-deki esaslara göre yeniden düzenlenir veya tasfiye edilir.

Yürürlük:

Madde 21 – Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 22 – Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

35 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEYE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

KHK No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
KHK/311	—	29/2/1988